

Forebyggelse af færdselsulykker, hvor tunge godskøretøjer er impliceret ⁽¹⁾

Færdselssikkerheden er højt prioriteret i EU's transportpolitik. Skønt ansvaret for færdselssikkerheden er delt mellem offentlige myndigheder, virksomheder og offentligheden, bør virksomheder og ansatte i transportsektoren påtage sig en førende rolle. I dette faktablad skitseres enkelte basale principper for god praksis inden for vejtransportsektoren.

Virksomheder inddrager med held færdselssikkerhed i deres kvalitetspolitik

Hvert år mister cirka 800 lastbilchauffører i EU livet i færdselsulykker, hvilket gør transporterhvervet til et farligt erhverv (?). Alle ansatte, også langturschauffører, har ret til et godt arbejdsmiljø.

Ulykker påvirker også virksomhedernes omkostninger: med en færdselssikkerhedspolitik mindsker virksomhederne i reglen deres driftsomkostninger. Færdselsulykker, hvor tunge godskøretøjer er involveret, svækker endvidere offentlighedens accept af godstransport og erhvervets anseelse generelt.

Af alle disse grunde er der behov for, at vejtransportvirksomhederne påtager sig at mindske risiciene for deres chauffører.

Sikkerhedsaspekter ved driften

Den europæiske model for beskyttelse af arbejdsmiljøet omfatter vurdering af risici, iværksættelse af forebyggende foranstaltninger og indgreb over for risici fortrinsvis ved kilden. Disse principper bør lægges til grund for en forebyggende færdselssikkerheds- og sundhedsplan, som omfatter køretøjer og udstyr hertil, driftsplanlægning og personale. Der bør oprettes et register over alle ulykker; disse kan analyseres i forbindelse med risikovurderingen for at finde frem til de bedste modforholdsregler.

Den **forebyggende plan** bør især omfatte:

- udnævnelse af en sikkerhedsrepræsentant for virksomheden;
- personalehøring og et internt kommunikationssystem, som giver personalet mulighed for at fremsætte bemærkninger og forslag;
- specifik uddannelse af personalet og navnlig af chauffører;
- forholdsregler, der sikrer, at der tages hensyn til de enkelte ansattes adfærd i trafikken;
- vedligeholdelse af lastbiler og udstyr hertil;
- overholdelse af færdselslovgivningen og herunder krav til fartskrivere samt køre- og hviletider.

Der findes særlige direktiver og forordninger om vejtransport med foranstaltninger, som regulerer køretider, kontrolapparater, teknisk kontrol og kørekort.

Markedsføring af sikkerhed

Virksomheder kan også inddrage sikkerhedsaspektet i deres markedsføring, f.eks. ved at:

- sikre, at kunderne er bekendt med Deres færdselssikkerhedspolitik og opfordre dem til at vise større interesse for færdselssikkerheden. De bør undgå enhver indrømmelse, der kunne påvirke færdselssikkerheden negativt, f.eks. ændringer i køre- og hviletider eller aftaler om at køre med overlæs.
- inddrage Deres færdselssikkerhedsprocedurer i andre områder som f.eks. kvalitetscertificering og marketingfremstød, og få en handelsmæssig fordel ud af dette.

Partnerskab med lokale myndigheder

Transportvirksomheder kan demonstrere deres ekspertise ved at sætte standarder for medarbejderne og fremme færdselssikkerheden i det lokalområde, hvor virksomheden ligger.

De opfordres til at samarbejde med lokale myndigheder om at opstille eller forbedre en sikkerhedsplan, som kunne omfatte et charter for færdselssikkerhed på lokalt niveau. Tag initiativet og udpeg problemer eller mulige forbedringer af færdselssikkerheden.

Chauffører kan også udnytte deres ekspertviden om problemerne og deltage i det offentlige arbejde med at forbedre færdselssystemer, -skilte og -signaler samt information af offentligheden og uddannelsen af unge.

ARBEJDSGIVERNES CHECKLISTE FOR GOD PRAKSIS

- Udarbejd skriftligt en sikkerhedspolitik og instrukser til Deres egne chauffører og hyrede selvstændige chauffører;
- Sørg for, at der findes sikkerhedsseler til chaufføren og hver passager i køretøjet;
- Anskaf køretøjer, som er forsynet med de bedste sikkerhedsforanstaltninger, og herunder sikkerhedsseler og airbags, sikkerhedsskærm bag førersædet, blokeringsfri bremsler, anordninger til sikring af lasten, udstyr til at eliminere blinde vinkler o.s.v.;
- Fastsæt egnede vedligeholdelsesprocedurer for Deres køretøjer;
- Læg tidsplaner, som giver chaufførerne tilstrækkelig tid til at overholde hastighedsgrænserne og undgå at køre i myldretiden. Hvis der er monteret hastighedsbegrænsende anordninger, bør det kontrolleres, at disse fortsat fungerer efter hensigten;
- Under kørselsplanlægningen bør der tages hensyn til dårligt vejr og andre ugunstige forhold;
- Foretag kørslen ad sikre ruter og helst motorveje;
- Overvåg og kontrollér, at køretiderne opfylder de anbefalede sikkerhedsgrænser og lovkrav;
- Læsning kan være trættende. Lad om muligt andet, kvalificeret personale end chaufføren foretage aflæsningen. Der bør fastlægges hvileperioder for chauffører, som både skal læsse og køre;
- Ansæt kvalificerede chauffører. Undersøg, om de tidligere har haft problemer med hensyn til kørekortet. Kontrollér, at de er i stand til at føre køretøjet;
- Sørg for, at chaufførerne har erfaring med sikker køreteknik, kontrol af køretøjets sikkerhed, korrekt brug af køretøjets sikkerhedsudstyr og sikker læsning af køretøjet. Planlæg genopfriskningskurser og regelmæssige informationsmøder;
- Fastsæt en klar politik med henblik på at forhindre misbrug af alkohol og andre stoffer;
- Sørg for, at mobiltelefoner bruges på en sikker måde;
- Indføj eventuelle lokale chartre og færdselssikkerhedsregler som en del af Deres sikkerhedsprogram. Deltag i udarbejdelsen af disse;
- Selv om De hyrer selvstændige chauffører, kan De stadig fastsætte vedligeholdelsesstandarder for køretøjer, sikkerhedsudstyr, brug af sikkerhedssele, uddannelse og erfaring o.s.v. De vil ofte have direkte eller indirekte kontrol med køreplaner, ruter m.v. og sikkerhedsprocedurer.

(1) N.B. Dette faktablad omfatter ikke kravene til transport af farligt gods.

(?) CARE - Europæisk database over færdselsulykker.

Langturschauffører er også fagfolk, hvad angår færdselsikkerheden

Færdselsulykker, hvor tunge godskøretøjer er involveret, kan få ekstremt alvorlige konsekvenser.

Som erhvervschauffør vil Deres egen og andre bilisters sikkerhed ofte afhænge af Deres adfærd bag rattet. De er også forpligtet til at samarbejde med Deres arbejdsgiver om sundheds- og sikkerhedsspørgsmål. Målet på lang sigt er at eliminere alle kilder til alvorlige ulykker og herunder dødsulykker på det europæiske vejnet. Deres rolle som ansvarsbevidst chauffør er vigtig i den sammenhæng.

Ansvarsbevidst deling af vejnettet er ensbetydende med:

- at forudse mulige faresituationer for at kunne reagere på en hensigtsmæssig måde;
- at være i stand til at reagere på en hensigtsmæssig måde i farlige situationer eller ved egentlige ulykker;
- at køre på en ikke-agressiv og agtpågivende måde, samt at behandle andre bilister hensynsfuldt, med respekt og omtanke, selv når disse har uret.

En sådan adfærd vil bidrage til Deres egen sikkerhed, mindske stress og demonstrere Deres professionalisme.

© www.freefoto.com

Hensynsfuld og professionel kørsel

Tag hensyn til sikkerheden i forbindelse med ruteplanlægningen. Væg så vidt muligt den mindst trættende og sikreste rute, helst ad motorveje.

Når det ikke er muligt at undgå stærkt trafikerede områder, bør De forsøge at undgå myldretidstrafikken ved at tilrettelægge Deres pauser og hviletider derefter.

Hold afstand til køretøjet foran. Tilpas hastigheden efter vejforholdene, trafiktætheden, sigtbarheden og vejforholdene.

Signalér altid vognbaneskift på motorveje i god tid for ikke at overraske overhalende bilister. Hvis trafikken flyder let, og De har i sinde at indlede en lang overhalingsmanøvre, bør De give plads til bagvedkørende bilister, der søger at komme forbi, om nødvendigt ved at vente med at overhale.

På mindre veje bør De også give bilister mulighed for at passere, hvis køen bag Dem er lang.

Vær opmærksom på de mest sårbare trafikanter, navnlig i bebyggede områder: cyklister, fodgængere, børn og ældre.

CHAUFFØRERNES CHECKLISTE FOR GOD PRAKSIS

- Følg sikkerhedsinstrukser;
- Brug altid sikkerhedssele. Andre medarbejdere bør kun tages med, hvis der findes en sikkerhedssele til hver person. Overhold altid hastighedsgrænserne. Sæt hastigheden ned, når vejforholdene taler for det;
- Køb ikke videre, hvis De er træt. Hold pauser med jævne mellemrum. Stig ud af førerhuset og få noget frisk luft. Forsøg ikke at overvinde trætheden med stimulerende stoffer;
- Overhold altid lokale færdselsregler og kravene til køre- og hviletid;
- Justér sædets position, så det så vidt muligt står i lodret stilling og således, at De bruger nakkestøtten. Med dette undgår De en piskesmældsskade i tilfælde af en ulykke;
- Gør Dem bekendt med vedligeholdelsesprocedurerne for køretøjet, og forvis Dem om, at det holdes i god stand. Er ruder og spejle rene? Er dæk, bremses, styretøj og lygter i god stand?
- Undlad at køre bil, hvis De er påvirket af alkohol eller narkotika, eller hvis De har taget lægemidler, som kan påvirke Deres kørsel. Følg sikkerhedsinstrukserne på lægemidlet og kontakt Deres læge, hvis De er i tvivl;
- Vær opmærksom på, at rygning under kørslen kan forårsage sløvhed, fordi ilten i førerhuset fortrænges af kultveilt, og indholdet af kulilte i chaufførens blod stiger;
- Brug ikke LPG eller kul til varmeovne og kogeapparater i førerhuset, da der kan dannes dødbringende koncentrationer af kulilte;
- Stig ned af førerhuset på en sikker måde; navnlig hvis sigtbarheden er dårlig, eller hvis Deres benmuskler er trætte;
- Forvis Dem om, at lasten er korrekt fordelt og fastspændt. Vær opmærksom på sikkerheden i forbindelse med læsning og aflæsning, De må f.eks. træffe forholdsregler mod, at lasten falder ned over Dem;
- Sørg for, at der ikke findes løse genstande i førerhuset, som ved opbremsning kunne slynges rundt og forårsage kvæstelser;
- Medchauffører, som hviler sig i sovekabinen, bør være fastspændt;
- Forvis Dem om, at nedhængende genstande, klistermærker på ruder o.lign. ikke blokerer for udsynet;
- Prøv så vidt muligt at parkere køretøjet eller anhængerens på steder, hvor det ikke generer trafikken eller udsynet for andre chauffører eller fodgængere. Forvis Dem om, at det parkerede køretøj er forsvarligt bremsat.
- Spis sunde måltider med regelmæssige intervaller.

Yderligere oplysninger:

- Agenturets websted: <http://osha.eu.int>. På agenturets websted findes links til medlemsstaternes websteder, hvor De kan finde nationale arbejdsmiljøregler, kodekser og retningslinjer.
- EU's forordninger og direktiver findes i Eurolex databasen <http://europa.eu.int/eur-lex/>. Direktiverne gælder ikke umiddelbart. De gennemføres i hver medlemsstats lovgivning og håndhæves i henhold til national ret. Når direktiverne indeholder minimumstandarder, kan medlemsstaterne indføre yderligere krav. Mange medlemsstater udarbejder supplerende retningslinjer og kodekser for god praksis.
- Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Energi og Transport http://europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/index_da.html